

SPRAVODAJ SSŠLB NEWSLETTER OF SSSP

- zima - winter 2004
- No II / volume X

Slovenská spoločnosť pre štúdium a liečbu bolesti Slovak Society for Study of Pain

- organizačná zložka SLS
- člen IASP a EFIC
- member of IASP and EFIC

Slovenská spoločnosť pre štúdium a liečbu bolesti
Predsedníčka:

MUDr. Darina Hasarová
ACHB, II.KAIM-SPAM,
NsP J.A.Reimana, Holého 14,
08181 Prešov
Tel: 00421-51-7011 608
Fax: 00421-51-7722 247
E-mail: hasarova@fnspresov.sk
Výbor:

MUDr. Dušan Broďáni.
MUDr. Stanislav Fabuš
MUDr. Marta Kulichová, CSc
MUDr. Igor Martuliak, PhD
MUDr. Katarína Mičiaková
MUDr. Ľubomíra Nemčíková
MUDr. Alena Šujanová
MUDr. Zuzana Turčániová
Redakčná rada:

šéfredaktor:
MUDr. Igor Martuliak, PhD
členovia:

MUDr. Dušan Broďáni
MUDr. Alena Šujanová
Adresa redakcie:
MUDr. Igor Martuliak, PhD
Centrum bolesti

NsP F.D.Roosevelta
Banská Bystrica, 975 17
tel.: 00421-48-441 2179
E-mail: imartuliak@nspbb.sk
domov. igormart@bb.psg.sk

Z obsahu:

- príhovor predsedníčky
- nový výbor SSŠLB
- správa zo zasadania EFIC Councilu
- 4. Globálny deň proti bolesti
- vyhodnotenie VI.Č-S dialógov o bolesti v Plzni
- informácia o 8.Letnom stretnutí algeziológov
- Sekcia algeziologických sestier
- Kto sme - ACHB Bojnice
- informácie o odborných akciách na rok 2005

1. Prihovor predsedníčky President's message

Vážení kolegovia, milí priatelia.

Dostáva sa k Vám posledné tohtoročné číslo Spravodaja a ako je zvykom na záver roka, chcela by som rekapitulovať. Tohto roku o niečo dlhšie, pretože sa končí štvorročné volebné obdobie a od nového roku začne pracovať Výbor SSŠLB v novom zložení.

Ak by som mala hodnotiť uplynulé obdobie globálne, tak počet členskej základne kolísal od 190 do 205 členov. Niektorí členovia našu základňu opustili, ale zároveň sa hlásili noví. Tento malý posun bol príčinou niektorých nedorozumení najmä v súvislosti s rozposiľaním informácií o živote SSŠLB a časopisom Bolest. Rovnako sa menil aj počet ambulancií, ktoré o svojej činnosti posielali každý rok štatistické hlásenia a kolísal od 38 do 45. V poslednom období sú viac akceptované ambulancie pre liečbu bolesti aj zo strany zdravotných poisťovní aj keď v niektorých prípadoch s obtiažami. Aj preto je snaha podporiť atestácie, resp. certifikačné skúšky v čo najväčšom počte.

V júni úspešne prebehli XII Slovenské dialógy o bolesti. Nielen odborná úroveň, ale aj družná atmosféra v komornom prostredí kaštiela a parku v Mojmirovciach zanechali v každom z nás príjemné spomienky. Ešte viac potešiteľná bola početná aktívna aj pasívna účasť na VI. Česko-slovenských dialógoch o bolesti v Plzni. Dúfam, že tento trend bude pokračovať aj v budúcnosti.

Veľkým prínosom v odbornom vzdelávaní bol pre členskú základňu časopis Bolest, ktorý sa nám podarilo zabezpečiť v rámci členského príspevku. Redakčná rada sa snaží o jeho vysokú odbornú úroveň, čo je na jednej strane zárukou kvality, ale na druhej strane by malo byť pre nás inšpiráciou pre vlastnú kvalitnú publikačnú činnosť.

Napriek búrlivým zmenám v zdravotníctve, podarilo sa nám dosiahnuť významné pokroky v našom oficiálnom etablovaní do systému zdravotníckej starostlivosti. Dosiahlo sa opätovné menovanie hlavného odborníka a menovaní boli aj šiesti krajskí odborníci. Traja členovia boli menovaní do pracovných skupín pre kategorizáciu neopioidných analgetík a do pracovnej skupiny liekov pre periférny a centrálny nervový systém. Výsledkom týchto ak-

tív bolo preskripčné rozšírenie niektorých liekov aj na algeziológov.

Prijatím zákona o kategórii zdravotníckych pracovníkov bola algeziológia oficiálne uznaná najskôr ako subspecializácia a v tomto období ako certifikovaný odbor nad anestéziológiou a intenzívnou medicínou a nad neurologiou. Na základe toho mohli byť vykonané prvé atestácie z odboru. Zmenou zaradenia odboru sú v súčasnosti robené certifikačné skúšky pre certifikovaný odbor. Okrem 12 členov, ktorí sú dnes plne kvalifikovaní pre odbor algeziológia, sú do špecializačnej prípravy zaradení a na certifikačnú skúšku sa pripravujú ďalší 12 členovia.

Od budúceho roku začne pracovať Výbor SSŠLB v novom zložení. Pri tejto príležitosti by som chcela poďakovať MUDr. Zuzanu Turčániovú, ktorá z výboru odchádza. Aktívne pracovala pre SSŠLB od jej založenia od roku 1993. Skromná, vždy v úzadí, odvieďa ako tajomníčka obrovský kus práce. 12 rokov bola "stýčnym dôstojníkom", niekedy aj v palbe, medzi Spoločnosťou a Sekretariátom SLS. V mene členov SSŠLB aj v mene výboru jej chcem poďakovať za jej entuziazmus a obetavú prácu pre všetkých nás.

V závere mojej rekapitulácie by som chcela poďakovať farmaceutickým firmám, ktoré mnohé naše akcie výrazne podporujú a bez ktorých by nebolo možné mnohé naše aktivity uskutočniť.

Prichádza najkrajšie obdobie roka - Vianoce. Dovoľte mi v závere popriať Vám pokojné, radostné a bohaté vianočné sviatky a v novom roku veľa zdravia, radosti, síl a úspechov v osobnom aj pracovnom živote.

Darina Hasarová

*Dear colleagues, dear friends,
You just received last newsletter 2004 and it is a time for recapitulation of our activities. We finish 4-years period of work of the board of Slovak Pain Society. Number of members was in average about 200 and number of pain clinics about 40. The biggest success of our activities was official recognition of Pain Medicine by government. Twelve physicians made official degree in Pain Medicine to this time and another twelve physicians are in preparation for exam. It is most important step for our private praxis.*

Three members of our society work in commission for categorisation of analgesics. 12th Slovak dialogues in Pain were held in June 2004 in Mojmirovce. There was very friendly atmosphere and excellent presentations. This trend continues on the 6th Czech and Slovak Dialogues in Pain in Plzen, Czech Republic. The most beautiful time of Year is coming and I would like to wish you Merry Christmas, health and success in year 2005.

Darina Hasarová

VII. Česko-Slovenské dialógy o bolesti, XIII. Slovenské dialógy o bolesti
13.-15. október 2005, Bojnice
7th Czech-Slovak Dialogues on Pain, 13th Slovak Dialogues on Pain
October 13-15, 2005, Bojnice, Slovakia

2. Nový výbor SSŠLB! New Committee of the SSSP

Vážení kolegovia, milí priatelia!

Ako iste viete, na jar t.r. sa v algeziologickej spoločnosti konali voľby do Výboru SSŠLB. Prvé informácie o ich výsledkoch sme referovali už v Mojmírovciach na plenárnej schôdzi. Na ostatnom zasadnutí Výboru dňa 26.11.2004 v Banskej Bystrici sa už stretol výbor v novom zložení a v relatívne krátkom čase prerokoval aspoň tie najsúrnejšie záležitosti našej Spoločnosti. Čiže nový Výbor SSŠLB na funkčné obdobie rokov 2005 až 2008 tvoria títo členovia aj s funkciami a oblasťami, v ktorých sa budú angažovať: MUDr. Igor Martuliak, Ph.D. – súčasný predseda („Present President“), MUDr. Darina Hasarová – bývalý predseda („Past President“) – styk s SLK, konzultant predsedu, MUDr. Eva Salamonová – budúci predseda („Elected President“), zástupca predsedu, styk so SLS, členovia výboru: MUDr. Ľubomíra Nemčíková – hlavný odborník MZSR pre algeziológiu, styk s MZ SR a ZP, MUDr. Marta Kulichová, CSc. – zahraničné vzťahy, vzdelávanie, MUDr. Dušan Brodňani – informatika, Spravodaj SSŠLB, MUDr. Tatiana Dančíková – tajomník SSŠLB, styk so SLS, zápisnice, hospodárenie, MUDr. Katarína Mičiaková – mailing SSŠLB, MUDr. Alena Šujanová – člen. Výbor sa podávalo bývalým členom výboru, ktorí v ňom pracovali mnohé roky a odviedli obrovský kus práce pri zakladaní a rozvoji SSŠLB. Menovite „slovenskému Bonicovi“ a „nestorovi slovenskej algeziológie“ MUDr. Stanislavovi Fabušovi, ktorý sa stal čestným členom výboru SSŠLB a MUDr. Zuzane Turčániovej, ktorá bola zvolená za členku revízie komisie SSŠLB (spolu s MUDr. Alenou Ondrejkočovou). Novému výboru želim veľa pevných nervov a sil do ďalšieho boja pri rozvíjaní algeziológie na Slovensku.

Pre radikálne zmeny, ktoré sa za ostatného pol roka udiali v živote nie len celej lekárskej obce na Slovensku, ale aj jednotlivých členov výboru, nebudeme už žiaľ schopní pravidelného stretávania sa na doobedných rokovaniach v Martine ako doteraz. Schôdze výboru SSŠLB sa preto budú konať zväčša cez víkendy v spojitosti s organizovaním odborných alebo spoločenských akcií algeziológov. Nakoľko ale komunikácia medzi členmi výboru vzájomne ale aj s ostatnými členmi SSŠLB nesmie utrpieť, ale sa musí skôr rozvíjať, budeme kládať dôraz na E-mailový kontakt, ktorý je lacný a promptný. Rozhodne nás v najbližšom období čaká veľa zmien, ktoré veríme že budú hlavne pozitívne. Najbližšia schôdza Výboru SSŠLB sa bude konať vo februári alebo v marci budúceho roku.

After the SSSP election a new committee met on its first meeting. The committee thanked its former members for their hard work for the SSSP. Under the leadership of the new president the committee wants to perform activities regarding SSSP and pain treatment development in Slovakia.

3. Správa zo zasadania EFIC Councilu EFIC Council meeting report

10.10.2004

som sa na pozvanie organizátorov ako Counciler EFIC (European Federation of IASP - International Association for Study of Pain Chapters) za Slovenskú spoločnosť pre štúdium a liečbu bolesti a ako oficiálny zástupca Slovenskej republiky zúčastnila riadneho zasadania Councilu EFIC. Zasadanie Výboru EFICu prebiehalo podľa navrhnutého programu, z ktorého uvádzam najzaujímavejšie body:

1. Mimoriadny dôraz bol kladený na pripravovaný Svetový deň proti bolesti (GDAP), ktorý sa konal 11.10.2004 v Ženeve za účasti médií, IASP a WHO.
 2. Značná pozornosť bola venovaná tiež budúceho ročným voľbám do EFIC boardu, návrhy na posty budúci prezident, tajomník a pokladník je potrebné poslať do 30.11.04. Základnou podmienkou je, aby kandidát bol člen IASP, pracoval minimálne 2 roky ako counciler EFIC alebo vo výbore národnej odbornej spoločnosti. Členmi boardu budú samozrejme aj prezident Serdar Erdine z Turecka, zvolený v posledných voľbách a Harald Breivik z Nórska ako past prezident.
 3. Marshal Devor z Izraela, prezident vedeckého výboru 5. Kongresu EFIC, ktorý sa bude konať 13.-16. septembra 2006 v Istanbuli, prezentoval navrhovaný vedecký program kongresu.
 4. Paul Pincheon, counciler z Francie informoval, že v apríli 2005 sa bude konať v Paríži konferencia na tému „Pain management“ v krajinách EÚ. Iniciatíva je od ministrov zdravotníctva Francie a Portugalska a oboch odborných spoločností. Mala by sa tam analyzovať súčasná situácia a perspektívy v liečbe bolesti a prijať určité zásady pre krajiny EÚ, čo sa nás teraz výsostne dotýka.
 5. Budúce zasadanie EFIC Councilu sa bude konať v rámci Kongresu Bulharskej odbornej spoločnosti, ktorý sa bude konať 5.-8. mája 2005 v Sofii. Kongres bude sponzorovaný WIP (The World Institute of Pain), jeho názov je: Pain International Forum on Pain Medicine a má hviezdne obsadenie.
 - 11.10.2004 sa v hoteli Crowne Plaza konala tlačová konferencia z príležitosti GDAP, zúčastnili sa jej pozvaní hostia, celý EFIC Council a novinári.
 - Prezident IASP Sir. Michel Bond (Veľká Británia): Unrelieved pain - a global problem and what The IASP is doing about it (Neličená bolesť - svetový problém a čo s tým robí IASP).
 - President EFIC Harald Breivik (Nórsko): Pain in Europe and EFICs initiatives against pain (Bolesť v Európe a EFIC iniciatívy proti bolesti)
 - Koordinátorka WHO pre Program kontroly rakoviny Cecilia Sepulveda (Švajčiarsko a Chile): WHO global initiatives for better pain and symptom control in cancer patients (WHO svetové iniciatívy pre lepšiu kontrolu bolesti a ostatných symptómov u pacientov s rakovinou).
 - Editor časopisu PAIN Allan Basbaum (USA): Neuroscientists leading the fight against unrelieved pain (Neurovedci vedú boj proti neličenej bolesti).
 - V panelovej diskusii vystúpili aj také známe osobnosti liečby bolesti, ako sú: Troels Jensen (budúci prezident IASP - Dánsko), Michael Cousins (minulý prezident IASP - z Austrálie), Serdar Erdine (budúci prezident EFIC - Turecko), David Joranson (WHO - USA), Stein Kaasa (prezident EAPC - Európska asociácia paliatívnej starostlivosti, Nórsko).
- Na Inernete www.painreliefhumanright.com sa v popoludňajších hodinách bolo možné zúčastniť aj Worldwide - Live web-cast Press Conference na tému „bolesť ako svetový problém“ a Web-cast live Presentation / Discussion / Debate s témami: Nové poznatky vo výskume a liečbe bolesti, Psychologické aspekty bolesti a kvalita života, Bolesť - najväčšie problémy v ekonomicky slabých krajinách, Závery: Úľava od bolesti by mala byť základným ľudským právom. Všetky aktivity prebiehali od 15.00-19.30 v živom vysielaní na Internet, v termínoch najpriateľnejších pre sledovanie vo všetkých časových pásmach sveta. Okrem už uvedených odborníkov sa debaty zúčastnili aj ďalšie známe osobnosti, pôsobiace na poli výskumu a liečby bolesti, napr. Kathleen Foley a Russell Portenoy (USA), Marshal Devor a David Niv (Izrael) a ďalší. Financovanie službovej cesty: EFIC hradil ubytovanie a stravovanie v Ženeve - 2 noci, cestovné (letenka a autobus, vlak) z Martina a späť hradila SSŠLB. MUDr. Marta Kulichová, CSc.

4. IV. Globálny deň proti bolesti 4th Global Day Against the Pain

IV. Európsky týždeň proti bolesti 11.10.2004 - 17.10.2004.

Príprava kampane začala na podnet Sekretariátu IASP ešte v júli 2004. V súlade s požiadavkami prípravného výboru som oslovila zástupcov Zdravotníckych novin, deníka Sme, časopisu Zdravie a agentúry domáceho spravodajstva TASR s prosbou o pomoc pri propagácii týchto dvoch významných akcií. Rovnako som oslovila mnohých z Vás, členov SSŠLB o aktívnu spoluprácu. Pri dnešnej bilancii musím konštatovať, že napriek vynaloženému úsilíu bola propagácia v tlačí malá. Iba regionálne denníky Košický Korzár a Žilinský večerník vďaka aktivite Dr. Šujanovej a Dr. Brodňaniho uverejnili články k danej problematike. V Zdravotníckych novinách vyšla príloha venovaná problematike bolesti. Trochu opoždene bol v denníku Národná obroda uverejnený rozhovor s Dr. Ondrejkočovou o problematike liečby bolesti. Vďaka osobným kontaktom sa nakoniec podarilo pozvať dvoch našich zástupcov - Dr. Fabuš a Dr. Salamonová do komerčných televízií Markíza a JOJ na krátku prezentáciu problematiky v rámci ranného vysielania. Podobne Slovenský rozhlas a Rádio Lumen uverejnili naše príspevky v týždni niekoľkokrát. Výbor pri príležitosti I. Globálneho dňa pripravil a zabezpečil tlač a distribúciu brožúrky pre pacientov „Netrpte potichu“ v počte 15 tisíc kusov a plagátov v počte 150 kusov. V tomto týždni bol zahájený aj II. cyklus prednášok o diagnostike a liečbe bolesti chrbta pre praktických lekárov pod názvom „Škola farmakoterapie“. Je úplne samozrejmé, že podrobné informácie boli uverejnené na našich webových stránkach www.pain.sk a www.chronicabolest.sk. Okrem toho zabezpečila Dr. Šujanová uverejnenie informácie aj na webovej stránke www.cassovia.sk. Začiatkom októbra som mnohým z Vás zaslala aj webovú adresu, na ktorej ste mohli sledovať záznam z tlačovej konferencie v Ženeve s poprednými predstaviteľmi algeziológov, ktorú moderoval redaktor BBC. Našu spoločnosť na konferencii zastupovala Dr. Kulichová. Dúfam, že ste nepremeškali tento jedinečný zážitok. Ak si tieto aktivity porovnáme s predchádzajúcimi rokmi, bolo ich omnoho viac a treba len dúfať, že tento trend bude pokračovať aj v budúcnosti. MUDr. Marta Kulichová, CSc.

Global Day against Pain, European Week against Pain

I would like to thank to all members of Pain society who had helped with activities through the European Week against pain. We prepared presentations in regional newspapers and radio, TV and oral presentations for GPs. We have re-printed posters and bulletins „Don't suffer in silence“ for patients. Actual information's are added on our web site www.pain.sk, www.chronicabolest.sk

5. Pozvánka na VII. Česko - Slovenské dialógy o bolesti a XIII. Slovenské dialógy o bolesti Invitation to the 7th Czecho - Slovak and 13th Slovak Dialogues on Pain

Vážené kolegyně a kolegovia. Pracovníci ACHB pri OAAM nemocnice v Bojniciach ako aj výbor Slovenskej spoločnosti pre štúdium a liečbu bolesti Vás srdečne pozývajú na 13.-15. októbra 2005 do kúpeľného mesta Bojnice na VII. Česko - Slovenské dialógy o bolesti a XIII. Slovenské dialógy o bolesti. Veríme, že tu spoločne odprezentujeme najnovšie poznatky a výsledky našej práce ale zároveň i duševne pookrejeme v krásnom prostredí kúpeľov, Slovenského národného múzea na zámku Bojnice a obľúbenej ZOO. Vynaložíme všetko úsilie, aby ste sa u nás príjemne cítili, aby spoločenské stretnutia boli nadviazaním priateľstiev a prísľubom spolupráce, pohody, zábavy a elánu do ďalšej práce. MUDr. Július Zeman

6. Vhodnotenie VI. Česko - Slovenských dialógov o bolesti Evaluation of the 6th Czecho-Slovak Dialogues on Pain

Ohliadnutie za VI. Česko - Slovenskými dialógmi o bolesti. V dňoch 21.-23. októbra 2004 sa konali v Plzni VI. ČS dialógy o bolesti, ktorých hlavným mottom bol slogan „Aktivitou proti bolesti“, čo bolo zmenou oproti doterajšiemu „Netrpte potichu“. Tento nový slogan nabáda k aktívnemu zapojeniu pacienta v procese úspešnosti liečby chronickej bolesti. Pacient takto svojim aktívnym prístupom nie je odsúdený k neúspešnému efektu liečby, ako v prípade jeho pasívneho, odovzdaného postoja, v ktorom čaká len na zvyšovanie dávok analgetík. Na výbornej organizácii kongresu a jeho vedeckej úrovni sa podieľali mnohí, najmä MUDr. Jan Lejčko - miestopredseda Spoločnosti pre štúdium a liečbu bolesti ČLS JEP a predstaviteľ algeziológie prof. Richard Rokyta. Boli zárukou kvality kongresu. ČS dialógy o bolesti sa stali už „tradičnými“ a v odborných lekárskejších kruhoch možno postrehnúť stúpajúci záujem o problematiku bolesti. Takéto podujatie sa preto stáva ideálnym fórom na konfrontáciu názorov a skúseností medzi expertami v odvetviach výskumu, diagnostiky a liečby bolesti. Takáto úzka medziodborová spolupráca má pre liečbu pacienta neoceniteľný význam. Uvážlivo zvolené jednotlivé témy dialógov vyzývali algeziológov k úvahám nad neúspechmi a komplikáciami v liečbe chronickej bolesti, prípadne nad nezvládnutými bolestivými stavmi. Celkovo odznelo 74 prednášok vrátane satelitných, z toho 13 od slovenských autorov. Dialógy zahájil po oficiálnom privítaní účastníkov organizátormi, hosť z Talianska - Giamberardino, MD prednáškou „Visceral pain“. Po úvodnej sekcii nasledovali dva bloky prednášok dotýkajúcich sa intervenčných postupov v liečbe bolesti. Okrem pohľadu na patofyziológiu neuropatickej bolesti ku vzťahu k invazívnym liečebným postupom, priblížili samotné invazívne postupy: stimuláciu motorickej mozgovej kôry, využitie intravenózných portov, rádiofrekvenčnej liečby, neurolyzy plexov, tlakových kaudálnych bloká, spinálnej pumpy, možnosti neurochirurgickej liečby, blokády sympatiky, ale aj pohľad na pooperačnú analgéziu detí. V druhom dni dialógov bola pozornosť poslucháčov upriamovaná na nefarmakologické postupy v liečbe bolesti, akými sú využitie biostimulačného laseru, enzymoterapie, psychologických povorohov, jógy, ale aj poukázanie na podiel strachu pacienta na chronifikácii bolesti. Bola interpretovaná prevalencia bolesti v populácii v ČR, v starobe, u dialyzovaných pacientov

a poukázanie na súvislosť kvality života bolesťou postihnutých detí. V rámci satelitného sympózia odzneli prednášky o použití oxycontin u nenádorovej bolesti. Význam ošetrovateľskej starostlivosti a prístup sestry v procese liečby pacientov s bolesťou na oddeleniach, ale aj v terénnej praxi odznel v prednáškach sesterskej sekcie. Za ňou nasledoval blok prednášok venujúcich sa akútnej bolesti, preemptívnej analgézii a prevencii chronickej bolesti. Posledný deň dialógov, ktorý bol odbornou úrovňou rovnaký ako dni predošlé, bol venovaný bolesti refraktérnej na liečbu, hlavne u nádorovej bolesti. Neutíchajúcemu záujmu stále vaysokého počtu účastníkov bola predstretá tematika komplikácií chemorádioterapie nádorov oblasti hlavy a krku, chronickej neuropatickej bolesti, liečba esenciálnej neuralgie trigeminu, bolesti pri bérkových vredoch, skúsenosti v liečbe nádorovej bolesti z viacerých pracovísk, poukázanie na vyskytujúce sa chyby a omyly v liečbe bolesti a na postoje praktických lekárov. Okom účastníka možno hodnotiť VI. ČS dialógy o bolesti ako veľmi úspešné, naplňujúce očakávania účastníkov nielen po stránke odbornej, ale aj kultúrno-spoločenskej, ktorej sa organizátori zhostili v krásnej obnovej historickej Plzni veľmi dobre. Bude teraz na nás - Slovákoch, organizátoroch budúcich - VII. ČS dialógov o bolesti v roku 2005 v Bojniciach, aby sme sa obdobne, ale možno aj zase o niečo lepšie a prekvapujúcejšie ujali ich prípravy, a tak pomohli napredovaniu stúpajúcej odbornej a spoločenskej prestíže tohto podujatia. Držím nám všetkým palce. Dr. Dušan Brodání

Between 21st and 23rd October 2004 in Plzeň were held the 6th Czecho-Slovak dialogues on pain with international participation under the main motto "Through activity against the pain". In total there were 74 papers read including satellite symposia and nurses section, out of which 13 was of Slovak authors. They were mostly contributions on a reasonably professional level. The participants' expectations were met not only professionally but also considering cultural and social aspects that the organizers managed to satisfy in beautifully restored historical Plzeň.

7. Informácia o VIII. Letnom stretnutí algeziológov - Information about the 8th Summer algeziologists' meeting

Milí kolegovia. Nakoľko sa začiatkom leta roku 2005 nebude konať žiadna oficiálna algeziologická akcia, nemali by sme mať problém s organizovaním tradičného už VIII. Letného stretnutia algeziológov. Termín som zatiaľ ponechal obvyklý: druhý júnový víkend, teda konkrétne 10-12 júna 2004 zrejme ešte stále na Chate Bystrá v Bystre. Termín ešte nie je fixovaný a v podstate ani miesto, preto že by som chcel vedieť, či Vám - hlavne pravidelných účastníkom - vyhovuje úroveň ubytovania a služieb na tomto mieste. Zrejme by sme vedeli zabezpečiť aj kvalitnejšie ubytovanie, ale istotne nie za týchto platobných podmienok. Preto Vás poprosím, aby ste mi najlepšie mailom napísali Váš názor na miesto konania a príp. aj jeho termín. Z programu by sme okrem tradičných aktivít pre nás a pre naše deti znovu skúsili (podľa počasia) v rámci sobotného turistického programu túru z Čertovice po hrebeni na chatu M.R.Štefánika pod Ďumbierom s ukončením

túry na Trangoške pod Srdiečkom. Túra nie je náročná, zobrali by sme aj deti, len nám musí priat počasie. Ostatný program stretnutia bude tradičný a už rokmi overený - oddych, opekanie, guláš, dobré víno a pivo, večerný táborák a gitara, rozhovory do skorého rána a skvelá nálada. Ešte raz vyzývam skalných i nových účastníkov - pošlite mi buď odobrenie tohto programu, miesta a času a príp. aj napíšte svoje nápady, poznámky a podnety - aby sme boli všetci čím viac spokojní. S pozdravom - Váš Igor Martuliak.

As every year the 8th Summer algeziologists' meeting will take place at beautiful setting of the Central Slovak mountains at the beginning of summer. In time of 2 days (10.-12. June 2005) the members of the SSSP can participate at this favourite event during which the colleagues with their families relaxed while discussing our professional and other issues. Obviously, everybody enjoys informal evening with good natural meal around campfire, singing songs and free entertainment. So don't hesitate, you are welcome all of you.

8. Informácia pre členky Sekcie algeziologických sestier pri SLS Information for members of Algesiologic Nurses Section of Slovak Medical Society

Milé kolegyně - algeziologické sestry!

V dňoch 11.-12. júna 2004 sa uskutočnili XII. Slovenské dialógy o bolesti v Mojmírovciach, na ktorých sa zúčastnilo 27 algeziologických sestier. 11. júna sa uskutočnil odborný program sekcie SAS. V dvoch samostatných blokoch bolo odprezentovaných 8 odborných prednášiek týkajúcich sa ošetrovateľskej starostlivosti o pacientov s bolesťou, úloh sestry pri invazívnych liečebných výkonoch a vyšetrení pacienta v algeziologickej ambulancii. Tiež boli prezentované príspevky s témou problematiky monitorovania pooperačnej bolesti u detí a kvality života starších ľudí prostredníctvom assessmentu a managementu bolesti. Najbližšia odborná akcia sa uskutoční počas VII. Č-S dialógov o bolesti 13. - 15. októbra 2005 v Bojniciach. preto si už pomaly môžete pripravovať Vaše prednášky.

Dňa 8. septembra 2004 sa uskutočnili v Bratislave korešpondenčné voľby do Výboru SAS a funkcie revízora. Platných hlasov bolo 37. Hlasovacie lístky sú uložené na sekretariáte Slovenskej spoločnosti sestier a pôrodných asistentiek. Výsledky volieb: Bucková Eva, Nitra: 37 hlasov, Machlicová Valéria, MT: 37 hlasov, Snopková Jana, BB: 36 hlasov, PhDr. Rybárová Daniela, Prešov: 35 hlasov, Scholtzová Karin, KE-Šaca: 33 hlasov. Náhradníci: Jánosičková Edita, Bojnica: 26 hlasov, Štubňová Mariana, Levoča: 18 hlasov, Revízny komisár: Hrdličková Gabriela, Prešov: 34 hlasov. Dňa 29. septembra 2004 sa v Martine zišli zvolené kandidátky do Výboru SAS na zasadnutie. Uzniesli sa tu na zložení výboru a jeho jednotlivých funkcií: Predseda: Valéria Machlicová., vedecký sekretár: Eva Bucková, pokladník: Jana Snopková, členovia: PhDr. Daniela Rybárová, Karin Scholtzová, revízny sekretár: Gabriela Hrdličková, náhradníci: Edita Jánosičková, Mariana Štubňová. Výsledky volieb budú uverejnené tiež v časopise Revue ošetrovateľstva a laboratórných techník. Vaše Valéria Machlicová a Jana Snopková, výbor SAS.

In September 2004 elections were held into the committee of the Association of Algesiologic Nurses during the 7th Slovak dialogues on pain in Mojmirovce, where a professional programme of the AAN was followed. In two independent blocks, 8 professional papers were read.

9. Kto sme? Ambulancia bolesti pri OAİM NsP Bojnica Who we are? Pain clinic in Bojnica

Algeziologická ambulancia v nemocnici v Bojniciach, NsP Prievidza má podobne dlhú históriu ako iné ambulancie. V r.1980 po mojom vykonaní II.st. atestácie z anestézie a resuscitácie som sa začal venovať prevažne invazívnej liečbe bolesti, bloky, epidurálne katetre, neurolyzy, prevažne u pacientov s malignitami a pred amputáciami, ostatné druhy bolesti prevažne konziliárne. Neskôr sa ku mne pridáva MUDr. Peter Heriban, ktorý ako vedúci lekár RZP vykonáva aj liečbu chronických bolesti. Prvé školenie v liečbe bolesti absolvovala MUDr. Eva Oberťová v r.1992 u prof. MUDr. Miloschewského v Prahe. Zlom nastal v r.1997, kedy sme začali ambuloval v ambulancii ODCH prim. MUDr. L. Gerlicha, oficiálne nás už uznala aj poisťovňa, takže sme mohli začať predpisovať aj lieky. V r.1998 absolvujem postgraduálne školenie u MUDr. M. Kulichovej v MFN. Po odchode vyššie menovaných pokračuje v práci MUDr. Mazanová Daniela, ktorá tiež absolvovala školenie. Dnes však už ani toto nie je pravda. Po rozviazaní pracovného pomeru s NsP Prievidza odchádza MUDr. D. Mazanová a na jej miesto po absolvovaní školenia v r.2004 od 1.7. nastupuje MUDr. Pindáková Adriana. Pracovné úväzky MUDr. Zeman J. 0,1 a MUDr. Pindáková A. 0,2 l. m., ktorá je zároveň poverená vedením ambulancie. Spolu s nami pracujú 2 diplomované sestry, ktoré majú čiastočné úväzky s anestetickou ambulanciou. Za r. 2003: počet nových pacientov 189, počet vyšetrení 1874. Okrem základnej medikamentózne liečby vykonávame blokády, zavádzame epid. katetre, aplikujeme TENS. Úzko spolupracujeme s neurológom, ortopedom, psychiatrom, pracovníkmi FRO. Snáď by mala byť lepšia spolupráca s onkologickým oddelením, kde nás prevažne privolávajú k liečbe terminálnych stavov. Ukazuje sa však, a to je naša najbližšia úloha, že je treba pokročiť v riešení akútnej bolesti na nemocničných lôžkach a rozšíriť úväzky v ambulancii, aby sme pokračovali v rozširovaní aj iných metód liečby bolesti, ktoré sú časovo náročnejšie. MUDr. Július Zeman, MUDr. Adriana Pindáková, juliuszeman@orangermail.sk

10. Certifikácia z Algeziológie:

Dňa 14.12.2004 úspešne absolvovali certifikačnú skúšku z algeziológie ďalší kolegovia: Dr. E.Salamonová, Dr. S. Fabuš, Dr. E. Slivková, Dr. V. Králiková, Dr. K.Turčániová, Dr. Alena Ondrejčiková, Dr. B.Rybárová, Dr. H. Dragúňová, Dr. H. Jakubíková. Skúšobná komisia: Dr. Kulichová, Doc. Záhorec, Dr. Hasarová, Dr. Ondračinín. Všetkým absolventom srdečne gratulujeme! - Another successful graduation exams in algeziology - Congratulation!

11. Členské do IASP na rok 2005 Membership fee for IASP, 2005

Na rok 2005 výbor SSŠLB uhradí členské do IASP (po splnení opakovane publikovaných podmienok) týmto kolegom: Dr. S. Fabuš, Dr. L. Nemčíková, Dr. I. Martuliak, Dr. Z. Turčániová, Dr. E. Salamonová, Dr. A. Šujanová, Dr. D. Brodání, Dr. K. Mičiaková, Dr. H. Jakubíková. Dr., Dr. D. Hasarová, Dr. T. Dančíková, Dr. A. Ondrejčiková, Dr. J. Zeman, Dr. V. Králiková a s. V.Machlicová (predsedkyňa SAS). Dr. M. Kulichová - hradené IASP.

12. Informácie o hlavných odborných akciách na rok 2004 Calendar of the main scientific meetings

- 11th World Congress on Pain, August 21-26, 2005, Sydney, Australia. www.iasp-pain.org
- VII. Česko-Slovenské dialógy o bolesti, XIII. Slovenské dialógy o bolesti, 13.-15.október 2005, Bojnica
- Pain - International Forum on Pain Medicine, May 5-8,2005, Sofia, Bulgaria (spons. by WIP, EFIC, Bulg. Assoc. of Pain Investig. and Treatment). www.kenes.com/ifpm
- 5th Congress of the EFIC - Pain in Europe V, September 13-16, 2006, Istanbul, Turkey. www.kenes.com/efic
- VII. Winterforum SSAIM a Slovensko-Polské dni, 16-19 február 2005, Štrbské Pleso, Vysoké Tatry. www.vadium.sk/anaesth/ssaim/wfor05.htm
- ICMART2005 - International Medical Symposium of Accupuncture and Related Techniques, May 20-22, Prague, Czech rep. www.icmart2005.cz

13. Rôzne

➤ Zaslanie e-mailových adries: Nakoľko sa bude nový výbor Spoločnosti ešte viac snažiť o informovanosť každého „funkčného“ člena SSŠLB, žiadam Vás týmto, aby ste všetci, ktorí máte záujem o zasielanie informácií o novinách v slovenskej algeziológii zo strany Výboru SSŠLB, zaslali Váš e-mail na adresu predsedu spoločnosti Dr. Martuliaka imartuliak@nspbb.sk, resp. na domácu adresu igormart@bb.psg.sk. *Due to better informing send please to president of our SSSP Dr. Martuliak your e-mail addresses, we will easier inform you about algeziologic activities.*

➤ Vyhodnotenie Súťaže o najlepšiu publikáciu za rok 2004. Koncom tohto roka vyprší termín na zasielanie kópií Vašich publikácií uverejnených v roku 2004 ako príspevkov do súťaže o najlepšiu publikáciu. Zatiaľ máme len jednu publikáciu od člena SSŠLB mimo výboru! Iste ste aj vy uverejnili nejaký článok s témou liečba bolesti. Prosím Vás, ak je to tak, neváhajte a pošlite mi najneskôr začiatkom budúceho roka (na adresu redakcie) fotokópiu článku (nie mailom). Vyhodnotenie týchto prác bude na Slovenských dialógoch o bolesti v Bojniciach. I. Martuliak. - *In order to encourage the members of SSSP to write scientific articles Committee of SSSP have decided to organize an annual competition. The three best works will be awarded in some financial form.*

➤ Vážení kolegovia, neváhajte zaslať na adresu redakcie Vaše príspevky - predovšetkým do rubriky „Kto sme?“, kde môžete predstaviť svoje algeziologické pracovisko! - *Dear colleagues! Don't hesitate to send to our editor's office your articles - specially to Who we are?*

rubric to introduce your Pain clinics. Thank you!

➤ Dr. Dušan Brodání dáva do pozornosti algeziologické stránky: www.pain.sk a www.chronicakabolest.sk. Nájdete tam veľa dôležitých a zaujímavých informácií. *Let's look to our web sites!*

➤ Slávnostné odborné semináre: pri príležitosti osláv založenia usporiadali dve najstaršie pracoviská liečby bolesti na Slovensku odborné semináre: Najstaršie pracovisko bolesti na Slovensku - Centrum bolesti vo FNsP v Martine - oslávilo 20. výročie svojho založenia vedecko - pracovnou schôdzou dňa 10.11.2004. V odbornej časti sa aktívnu účasťou prezentovalo 9 algeziológov a iných odborníkov so zameraním sa na témy Servis akútnej bolesti, pôrodná analgézia. Podobne Centrum pre štúdium a liečbu bolesti v Banskej Bystrici oslávilo 15 rokov svojho založenia ambulancie bolesti, 10 rokov vzniku Centra bolesti s lôžkovou časťou a 10 rokov založenia Detskej Centra bolesti. Pri tejto príležitosti dňa 26. novembra 2004 usporiadalo slávnostný seminár „Bystrický deň bolesti“. Na stretnutí odznelo 6 odborných edukačných prednášok, tiež sa tu uskutočnilo prvé zasadanie nového výboru SSŠLB.

➤ Spolu s týmto Spravodajom ste dostali aj obvyklé Dotazníky o vykazovaní činnosti algeziologických pracovísk. Vyplňte ho a obratom zašlite na adresu predsedu spoločnosti Dr. Martuliaka, pretože je to zatiaľ jediný zdroj informácií o vašom pracovisku. - *Don't forget to send-back questionnaire about your Pain Clinic and your work. We need it for your registration also in case of negotiations with Healet Insurance comp. and Ministry. Deadline is January the 31st.*

14. Záverom- To sum up...

Vážení kolegovia, milí priatelia. Pred koncom ďalšieho kalendárneho roku je toto z našej strany všetko. Pre mňa osobne tento Spravodaj znamená završenie 7-ročnej činnosti spojennej s jeho prácou a vydávaním (za 7 rokov vyšlo 20 čísel Spravodaja, z toho v tejto grafickej a technickej úprave 14). Myslím, že za náš Spravodaj sa nemusíme hanbiť, môže nám ho závidieť ktorákoľvek aj podstatne väčšia odborná spoločnosť SLS. Spravodajské a redaktorské žezlo od budúceho roku 2005 odovzdávam kolegovi a priateľovi Dušanovi Brodánimu, ktorému želim veľa dobrých príspevkov, ostré pero, výstižný jazyk a stíhanie termínov uzávierky.

Posledne sme Vám písali list z algeziologickej kuchyne v horúcom lete, teraz, chvála Bohu, máme okolo seba skutočnú zimu (hoci zatiaľ bez snehu). Dúfame, že pri pečení koláčov, obaľovaní kaprov a voni čerstvo navarenej vianočnej kapustnice všetci zabudnete na starosti a problémy spojené s našou peknou, ale namáhavou prácou na ambulanciách a oddeleniach. Takže hor sa na lyžovačku, sánkovačku, alebo aspoň na príjemnú prechádzku rozprávkovou zimnou krajinou. A v tichu a teple rodinnej vianočnej pohody si môžete prečítať aj tento Spravodaj SSŠLB. My Vám k najkrajším sviatkom v roku prajeme veľa kľudu, pohody a lásky a do nového roku veľa zdravia a síl do boja (nie len) s bolesťou. Veselé sviatky a šťastný nový rok 2005! Do videnia.

Dear colleagues, friends! Another year is in couple of days over. We finish this year fighting with pain, stress and legislative problems in our Pain clinics a prepare our-selves for peace and lovely time of Christmas. So don't hesitate to go out with your partners, children and spend some nice moments with walking or skiing in arms of our beautiful Slovak nature. We wish you much of love, peace and well-being for this Christmas time and success and happiness for New Year 2005. Good luck!

Váš Igor Martuliak
V Banskej Bystrici, 14.12.2004